

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פא.

עין משפט נר מצוה

נא א מיי פ"ו מהל'
ממריס ה"י יא סגנ
עשין שם טו"ע י"ד סי'
רמ טע"ף יא:
בב ב ג ד מיי פ"ד מהל'
סנהדרין הלכה ד סגנ
עשין ט"ז:

ללא ידעינן אי טריפה הוה אי שלם הוה ועוד י"ל דהוה ליה קצוב וכל קצוב כמחלה על מחלה דמי ופטור מדאורייתא דספק נפשות להקל וכ"ט ניכשביניהו וימלא כל דפריש אי אמה רשאי לנושכו להחמייר עליו ועוד גזירה שמא יקח מן הקצוב והא דפריך בגמ' תיפוק ליה דרובא נסקלין ניהו ו"פ לכל הפחות

לא תימא ליה לאצוך הכי להודיעו צהדיא שהוא טועה משום דמכסיף ומנטער: אלא אומר לו אצל כך כפז צבורה. קס"ד בתמיהה קאמר וכי כך כתיב צבורה: סוף סוף היינו הך. דמצינו וואמר וכי יפה אמה עושה: אלא. צניעותא אומר לו מקרא האמור צבורה ואומר לו אזי מקרא סוף וכך כתוב צבורה והוא עלמנו שיש על לבו על מה זה מוזכרו. והכי נמי אין לך לומר לאצין לא תמנייה הכי: מתני' עזר עזירה שיש בה שמי מיתוס. כגון חמותו והיא אשת איש: בויקה הראשונה. צגמרא מפרש לה: גמ' פשיטא. דצחמורה נדון שהרי אף צה נמחייב דהכי סליק אדעתן לידון צקלה וכי אצמורי אצמג צמה שעבר שמי עזירות אילו לא עבר אלא על החמורה היה נדון צה ועכשיו שהסיף לעבור עמה עזירה אחרת נדון צקלה: אמר רבא. ודאי אי מקמי דאחא לקמן עזרינהו לתרוייהו לא אצטרין לאשמעינן כי אצטרין למתנייהו כגון דנגמר דינו מחלה לקלה סדי"א וכו': מנא לה מילתא וכו'. ואע"ג דנגמר דינו לקלה: דכל דמיהס צס צסקילה"ו דהיא חמורה ואי ללא נגמר דינו קודם לכן לא אצטרין קרא לאשמעינן: צן סורר ומורה. וקרי ליה שופך דם על שם שסופו לשפוך כדאמר"י (לעיל דף ע"ג). שעומד צפרטש דרכים וכו': דהאדרים משה. צמשה מורה: אל ההרים לא אצל. סיפיה דקרא לדיק הוא חיה יקיה לומר זה לדיק גמור וע"כ משום דלא עבד הני לאו לדיק הוא אס עבר עזירות אחרות אלא לאו כמשמעויה מדרש: אל ההרים לא אצל. שלא נטרך לזכות אבותי מתוך שהוא סוד: שלא נהנה מקופה של דקה. שהוא דבר גנאי ללדם הגון: בויקה הראשונה. צלאו איסור שהחוקק זה מחלה להסיר צו ולפרוש ממנו הוא נדון אצל לא צאיסור הצע עליו אחרון אע"פ שהוא חמור דקצבר ר' יוסי אין איסור חל על איסור ואפי' חמור על הקל הלכך אין כאן שמי מיתום: חמותו ונעשית אשת איש. כגון נשא צה אלמנה ונאסרה אמה משום חמותו ואחר כך נשאת ונאסרה עליו משום אשת איש נדון בחמורה צשריפה דהיא קדמה אצל אס היתה אשת איש ונעשית חמותו והואל כשנשא צה צכר היתה זו אסורה עליו משום אשת איש תו לא חייב אסור חמותו אסור אשת איש ואינו נדון אלא צחוק: דאמר ר' אבהו. צבימות צב' ד' אחין: מודה ר' יוסי צאסור מוסף. ומחדש דבר על האשה הזאת לאסור צה דבר חדש (או) לאסרה על מי שלא היתה אסורה עליו מתחלה כגון הכא כשהיתה אלמנה והיא חמותו היתה אסורה לו משום חמותו ומותרת לכל אדם וכשנעשית אשת איש הוסיף צה השם הזה איסור שאסרה לכל העולם וכי האי גונא מודה ר' יוסי דאסור חל על אסור מנו דחייב אכולא עלמא שהיתה מותרת להם עד עכשיו חיל נמי אהאי ואע"פ שאסורה לו ועומדת: אמר

א) וקדושין ל"ג. ב) א ל"ג. ג) יימנות ל"ג. ד) כרימות יד. ה) ימין נהיות אחיה. ו) נכות כד. ז) ו) כנסקים יקרב. ח) שם כד. ט) ימנות ל"ג. י) כרימות יד. (תמורה יד.) [מוספתא סי"ב, י) ימנות ל"ג. כרימות יד. ל) נע"ע חוקי חולין יא: סדי"ה לימות דלמא וכו' ומוס' ונחיש ע"ל. סוף ד"ה אפילו אחת. ו) ונע' חוקי חמותו לו: ד"ה ומלא, ט) דף ע"ה.]

תורה אור השלם

1. והוליד בן פריץ שפך דם וצדיקה אה מאחד מאלה: ודוא את כל אלה לא עשה פי בג אל הקרים אבל ואת אשת רעהו טמא: עני וצדיק והנה גלות גול חבל לא ישיב ואל הגלולים נשא עניו וצדיקה עשה: יחזקאל י"ח י"ב
2. בנשך נתן ותרבת לקח ודי לא יחיה את כל התועבות האלה עשה מות יומת דמי בו יקרה: יחזקאל י"ח י"ג
3. אל הקרים לא אבל ועניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב: יחזקאל י"ח י"ד
4. בחקותי יחליך ומשפטי שמר לעשות אמת צדיק הוא וזה יקרה נאם אדני אלהים: יחזקאל י"ח ט"ו
5. אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלה מפניהם: ויקרא י"ח כד

הגהות הגר"א

[א] בכות אבות. נמשך קן על תיבת צונות וי"ט בשביל:

מוסף רש"י

לא תימא ליה לאבוך הכי. להודיעו צהדיא שהוא טועה, דקאמרת ליה לא תמנייה הכי (קדושין ל"ג). היינו הך. והכי הוא קאמר לו עבדת על ד"ת (סו). מקרא כתוב בתורה כך. ואומר לו המקרא כמו שהוא כתוב והוא עלמנו יבין שפעה שמי שנתחייב שתי מיתות. כגון חמותו והיא אשת איש, חק (יבמות ל"ב). ושריפה חמורה מתק (כריתות י"ד). נידון בחמורה. צשריפה יבמות (סו). שלא אבל בזכות אבותיו. שלא תפריסם ככות אבות, שלא הוסיף לך לפי שהוא לדיק (שם) נידון באשת איש. ואע"ג דקיל הוא (סו).

לא תימא ליה לאבוך הכי דתניא הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה לא יאמר לו אבא עברת על דברי תורה אלא אומר לו אבא כך כתיב בתורה סוף סוף היינו הך אלא אומר לו אבא מקרא כתוב בתורה כך (הוא): מתני' מ"מי שנתחייב בשתי מיתות בית דין נידון בחמורה עבר עבירה שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה ר' יוסי אומר נידון בויקה הראשונה שבאה עליו: גמ' פשיטא אלא איתגורי איתגור אמר רבא דהכא במאי עסקינן כגון שעבר עבירה קלה ונגמר דינו על עבירה קלה וחזר ועבר עבירה חמורה סלקא דעתא אמינא כיון דנגמר דינו לעבירה קלה האי גברא קמילא הוא קמ"ל בעא מניה (אבוה) דרב יוסף בר חמא מרביה בר תן מנא הא מילתא דאמור רבנן מי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון בחמורה דכתיב והוליד בן פריץ שופך דם [וגו'] אל ההרים אבל ואת אשת רעהו טמא ואל הגלולים נשא עניו והוליד בן פריץ שופך דם בסיף את אשת רעהו טימא זו אשת איש בחנק ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים במקילה וכתיב מות יומת דמיו בו יהיה במקילה מתקוף לה רב נחמן בר יצחק אימא כולדה במקילה והוליד בן פריץ שופך דם זה בן סורר ומורה דבמקילה אשת רעהו טמא זו נערה המאורסה דבמקילה ואל הגלולים נשא עניו זו עבודת כוכבים דבמקילה א"כ מאי קמ"ל יחזקאל דילמא תורה קא מהדר א"כ איבעי ליה לאהדורה כי היכי דאהדרה משה רבינו דרש רב אהא בר' הנינא מאי דכתיב אל ההרים לא אבל שלא אבל [וא] בזכות אבותיו ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל שלא הלך בקומה זקופה ואת אשת רעהו לא טימא שלא ירד לאומנות חבירו ואל אשה נדה לא קירב שלא נהנה מקופה של צדקה וכתיב צדיק הוא חיה יחיה כשהיה רבן גמליאל מגיע למקרא הזה היה בוכה ואמר מאן דעביד לכולהו הוא דחיי בחדא מינייהו לא אל ר"ע אלא מעתה אל תטמאו בכל אלה הכי נמי בכלהו אין בחדא מינייהו לא אלא באחת מכל אלה הכי נמי באחת מכל אלה: עבר עבירה: תניא כיצד אמר רבי יוסי נידון בויקה ראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש נידון בחמותו אשת איש נידון בחמותו אשת איש אמר ר' אבהו מודה ר' יוסי באיסור מוסף אמר

מוחזקות. תימה דצטוף פרק הבא על יבמתו (יבמות סד) וס' אמרינן נשואין ומלקיות כרצי משום דסתם לן תנא כותיה דמי שלקה ושנה וכו' וי"ל דרב יוסף דהתם סבר מלקיות מחזקות ואע"ג דלשכתן

תנא דאית ליה עזירות מחזקות צברייתא דצטמון דקמני התרו צו ושחק התרו צו והרכין ראשו דהתם מלקות ליהא מכל מקום משמע ליה דמתני' סברה מלקיות מחזקות מדקמני מי שלקה אי נמי קצבר כיפה צריכה התראה ועד למחוק צברי או צמלת אין מתרין צו לכיפה הלכך אס איתא דצמלת זימני הוא חוקה עד רביעית אין כונסין אותו לכיפה כדמוכח צטמון וקלת תימה אמאי מתרין צו לכיפה צשניה לר' צשלישת לרשב"ג שאס יעבור אחר כך יהא מוחזק ויכניסוהו לכיפה יש לומר דאין מחייבו כיפה עד שיהא מוחזק לעבור צבתראת מלקות הלכך אי מתרין ציה אכיפה לחודה לא סגי צכסי ופי אמרינן ציה אמלקות ואכיפה הלא על עזיבין ציה מתני': ומר